

بسم الله الرحمن الرحيم.

جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران

معاونت پژوهش مدرسه علمیه کوثر خرمشهر

عنوان :

عزم ملی در تحقق اقتصاد مقاومتی

استاد راهنما:

زهرا عباسی عموری

دبیر گروه: امل غالبی پور

اعضا:

سمیه ظهیری مجد، نادیا حطیطاوی، الهام خدادادی، نرگس هجری محسنی

چکیده:

در راستای انقلاب اقتصاد منهای عدالت مورد قبول نیست و پیشرفت اقتصاد کشور، باید همراه با عدالت باشد و در حین اجرای برنامه اقتصاد مقاومتی نباید فاصله طبقاتی پیش بیاید. اهمیت مساله اقتصاد مقاومتی تاثیرگذاری بر مسائل فرهنگی، اقتصادی و آسیب های اجتماعی دارد. حل مشکل گرانی، رکود، تولید داخلی و بیکاری در اقتصاد مقاومتی خلاصه می شود به شرط اینکه کار و تلاش با عزم ملی و در برنامه تعیین شده شکل بگیرد. یک برنامه ریزی عملیاتی برگرفته از قرآن و سیره معصومین علیهم السلام لازم است. تشکیل یک ستاد قوی جهت نظارت بر روند اقتصاد مقاومتی لازم و ضروری است. همکاری قوه مقننه و مجلس برای تحقق این روند لازم است.

اقتصاد مقاومتی که بحثی کاملاً راهبردی است، برای همه کشورهایی که دارای اهداف متعالی و دارای روحیه استقلال طلبی هستند، ضرورتی اجتناب ناپذیر است، بخصوص برای ایران اسلامی که اولاً: در اندیشه رسیدن به جایگاه اول در منطقه است. ثانیاً: به عنوان امید مستضعفان جهان، پرچم رهبری مبارزه با استکبار جهانی را برافراشته است.

عامل شکست و عقب نشینی دشمن در جنگ تحمیلی اقتصادی علیه ملت ایران، پیروی از الگوی علمی و بومی برآمده از فرهنگ انقلابی و اسلامی است. باید حجم آسیب پذیری جامعه را در مقابل تهدید و تحریم دشمنان اسلام، در تحقق اقتصاد مقاومتی را به صفر برسانیم.

کلید واژه: اقتصاد، مقاومت، الگوی مصرف، تولید داخلی، کارآفرینی، مشارکت عمومی، عزم ملی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
مقدمه:..... ۱	
فصل اول: کلیاتی درباره اقتصاد مقاومتی	
الف. واژه اقتصاد مقاومتی ۳	
ب. اقتصاد مقاومتی از دیدگاه رهبری..... ۶	
پ. چگونگی شکل گیری اقتصادمقاومتی در ایران..... ۷	
ت. عوامل اصلی در انگیزه ی تدوین سیاست های اقتصاد مقاومتی ۸	
ث. معیارها و ویژگی های اقتصاد مقاومتی..... ۹	
۱. مشروعیت..... ۹	
۲. توزیع عادلانه منابع مالی ۱۰	
۳. پشتوانه مردمی..... ۱۱	
۴. ایمان و استقامت..... ۱۱	
۵. همت عالی..... ۱۲	
ج. هدف دشمنان اسلام از تحریم اقتصادی ۱۲	

- چ. سیره پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم)..... ۱۳
- ح. دیدگاه امام علی علیه السلام..... ۱۵
- خ. فشار اقتصادی بنی امیه در پیدایش نهضت امام حسین (علیه السلام)..... ۱۶

فصل دوم: الزامات اقتصاد مقاومتی

- الف. مقاوم بودن اقتصاد..... ۲۰
- ب. حمایت از تولید داخلی..... ۲۰
- ج. مدیریت مصرف..... ۲۶
- د. اقتصاد دانش بنیان..... ۳۶

فصل سوم: انواع عملیات در اقتصاد مقاومتی

- فلسفه و ضرورت برنامه ریزی..... ۵۰
- الف: برنامه ریزی فرهنگی در جامعه..... ۵۰
- ب. عزم ملی..... ۵۱
۱. رسانه ملی و اقتصاد مقاومتی..... ۵۴
۲. نقش آموزش و پرورش..... ۵۵
- برنامه اقتصادی امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) در عصر ظهور..... ۵۷

تقسیم کار تخصصی، مدیریت زمان، در اولویت نهادن استفاده از افراد توانمند، نخبه، مجرب و کارآمد؛ ایجاد پل‌های ارتباطی میان نخبگان و متخصصان مراکز علمی با عرصه‌ها و حوزه‌های کاربری نیروهای متخصص، تقویت قدرت عاملیت نخبگان، ایجاد تشکلهای نخبگانی (متخصصان متعهد)، ایجاد تعامل منطقی و سامان یافته میان مدیران و نخبگان فکری، تلاش در جهت حصول اجماع میان نخبگان و متخصصان مرتبط با حوزه‌های مدیریتی و اجرایی، سازماندهی گروه‌های راهبردی، تقویت نهاد خانواده، تقویت حضور اجتماعی سازنده زنان، برنامه ریزی و مدیریت درست در استفاده بهینه از امکانات، تشویق و تمجید فعالیت‌های همسو، ایجاد بسترهای پایدار و منعطف در روابط دولت با مردم، آسیب شناسی مکرر و دائم وضعیت‌ها و بازخورد گیری متناسب از سیاست‌های اجرایی؛ شناخت اولویت‌ها و رعایت تقدیم و تاخیر در انجام امور، تفکیک اصول ثابت از اصول متغیر، نهادینه کردن آزادی‌های مشروع از طریق آموزش، آگاهی بخشی و قانونمند کردن آن؛ تقویت هم گرایی، انسجام درونی و همبستگی اجتماعی؛ مهار بد اخلاقی‌های مسئولان و کارگزاران، توسعه ارتباطات به ویژه رسانه‌های جمعی، برنامه ریزی برای رشد و بهینه سازی جمعیت و بازبینی سیاست‌های تنظیم خانواده، اصلاح قوانین و زیرساخت‌های تقنینی، تحرک و پویایی در سطوح مدیریتی و ارتباطی، اهتمام به اقدامات ساختار شکنانه مثبت با هدف تسریع امور، ایجاد نظام جامع تامین اجتماعی، تلاش در جهت رفع دغدغه‌های شغلی، ازدواج، مسکن و آسیب‌های اجتماعی جوانان، ایجاد بسترهای لازم برای تقویت خودباوری، اعتماد به نفس، امیدواری، نشاط و شادابی، تحرک و پویایی، خستگی ناپذیری، نظم پذیری، ریسک پذیری، امید به آینده، افزایش ظرفیت‌های آرزویی و آرمانی مناسب، فزون خواهی، حرص ورزی و تکاثر طلبی مثبت در جهت بهره گیری بهتر و بیشتر از همه ظرفیت‌های بالفعل و بالقوه طبیعت با هدف نیل به نتایج و منافع بیشتر و بهتر؛ ایجاد مشوق‌های مادی و معنوی برای تقویت انگیزه‌های نیروی انسانی، ایجاد مضایق نهادی و اقدامات فرهنگی موثر و موکد جهت نهی از کم کاری، سفته بازی، زمین بازی، و....

حوزه اقتصاد: تبدیل ضرورت رشد و شکوفایی اقتصادی به یکی از مولفه‌های هویتی ایرانی

اسلامی، توجه دادن به ضرورت و اهمیت رشد اقتصادی در توسعه کلان کشور، کاهش تصدی گری دولت در اقتصاد، افزایش رقابت پذیری در اقتصاد ملی، شتاب بخشیدن به رشد و توسعه اقتصادی، برداشتن گام‌های اساسی در جهت گسترش عدالت اقتصادی و رفع تبعیض، ضابطه مند سازی و اصلاح نظام مالکیت فردی و جمعی، تدوین و تثبیت الگوی مصرف، برنامه ریزی برای استفاده بهینه از محیط زیست و پاسداری از ظرفیت‌های بالفعل و بالقوه آن، افزایش سهم عمومی اشتغال، افزایش سهم بخش‌های خصوصی و تعاونی در اقتصاد، ارتقاء کارایی بنگاههای اقتصادی و بهره‌وری منابع مادی، انسانی و فن آوری، هم افزایی و گسترش فعالیت‌های اقتصادی در زمینه‌هایی که دارای مزیت نسبی اند؛ از جمله: صنعت، معدن، تجارت، مخابرات، حمل و نقل، گردشگری، صنایع نفت، گاز و پتروشیمی و خدمات مهندسی پشتیبان آن و صنایع انرژی بر؛ تثبیت فضای اطمینان بخش برای فعالان اقتصادی و سرمایه گذاری با اتکا به مزیت‌های نسبی و رقابتی و خلق مزیت‌های جدید، ارتقاء بازار سرمایه و اصلاح ساختار بانکی و بیمه ای کشور با تاکید بر کارایی، شفافیت، سلامت و بهره‌مندی از فن آوری نوین؛ اهتمام به نظم و انضباط مالی و بودجه ای و تعادل بین منابع و مصارف دولت، تنظیم سیاست‌های پولی، مالی و ارزی با هدف دستیابی به ثبات اقتصادی و مهار نوسانات، اصلاح قوانین موجود و تغییر نظام بانکی غیر مولد به نظام بانکی مولد، بهبود ارزش پول کشور، ثبات بخشی به بازار ارز، اصلاح رفتار اقتصادی مردم از طریق مکانیسم قیمت، آموزه‌های دینی و قوانین تشویقی و تنبیهی به صورت توانمند، ارزش گذاری مشوقانه برای تولید ثروت توسط آحاد مختلف جامعه به غیر از مجاری دلالی و واسطه‌گری، اعتمادسازی بیشتر بین دولت و سرمایه گذاران، اصلاح نظام بانکی و پولی، اصلاح روند هدفمند کردن یارانه‌ها، تلاش در جهت مالیات محور شدن اقتصاد از طریق تنوع بخشی به مالیات‌ها و کاهش تدریجی وابستگی به نفت، محور قرار گرفتن بخش صنعت و کشاورزی به جای بخش خدمات، اصلاح روند جریان نقدینگی و هدایت آن در مسیر تولید، اصلاح نظام بودجه ریزی، اصلاح الگوی مصرف و رفتار مصرفی مردم، بازنگری سیاست‌های مالی و پولی کشور، کاهش نرخ بهره، افزایش تسهیلات تولید و کاهش تسهیلات مصرفی، مبارزه با مفاسد اقتصادی (رانت، ارتشاء اختلاس، تبعیض و...) و

پدیده قاچاق کالا و ارز، تاکید بر بازگشت مهاجران خارجی غیر مجاز (به عنوان عوامل تورم نیروی کار در جامعه)، اهتمام به اجرایی شدن سریع پروژه دولت الکترونیک و تامین ملزومات فرهنگی، فنی و تکنولوژیکی آن، کاهش واردات کالاهای خارجی و تقویت صادرات کالا و خدمات و ایجاد سازوکارهای مناسب برای توسعه صادرات غیرنفتی، تقویت و تعمیق روابط با نظام سیاسی - اقتصادی بین الملل باهدف تامین هر چه بیشتر منافع ملی، کسب فرصت‌های اقتصادی و کاهش تاثیرات تحریم‌های اقتصادی؛ اهتمام به افزایش تولید، اهتمام به ارتقای کیفیت تولیدات داخلی، فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای تحقق رقابت پذیری کالاها و خدمات کشور در سطح بازارهای داخلی و خارجی، فرهنگ سازی برای استفاده بیشتر از تولیدات داخلی، اطلاع رسانی مناسب برای تحقق اهداف مورد نظر در افق چشم انداز، آسیب شناسی و آسیب زایی از روند رشد، شناسایی و برجسته سازی ضعف‌های اقتصادی کشور، به رخ کشاندن پیشرفت‌های اقتصادی سایر کشورها با هدف انگیزه زایی، ایجاد ارتباط میان بخش‌های مختلف، ایجاد زمینه برای تبادل اطلاعات میان دست اندرکاران و مجریان بخش‌های مختلف اقتصادی، ایجاد اشتغال مولد و کاهش نرخ بیکاری، پشتیبانی از کارآفرینی، تامین امنیت غذایی کشور با تکیه بر تولیدات داخلی و خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی؛ مهار تورم و افزایش قدرت خرید گروه‌های کم درآمد و محروم، حمایت از تامین مسکن گروه‌های کم درآمد، تقویت فرهنگ کار و تلاش با جدی و عبادی تلقی کردن فعالیت اقتصادی؛ تقویت روح وظیفه شناسی دینی در جهت آبادانی زمین، ایجاد زمینه و بستر فرهنگی - اجتماعی مناسب برای افزایش میزان وجدان کار و انضباط اجتماعی، خلاقیت و ابتکار، پاکیزه کاری و درست کاری، زهد ورزی و قناعت پیشگی، صرفه جویی و پس انداز؛ تلاش در جهت پالایش و اصلاح باورها، نگرشها و ذهنیات بازدارنده یا کند کننده روند توسعه، در زمینه‌های فرهنگی اجتماعی تکافل و مسئولیت متقابل اعضای جامعه نسبت به یکدیگر تقویت ایجاد شود.

منابع و مأخذ:

* قرآن کریم

* نهج البلاغه

۱. احمدی، حبیب الله، ۱۳۸۷، نقش فشارهای سیاسی و اقتصادی بنی امیه در پیدایش نهضت امام حسین (علیه السلام)، قم، تبیان
۲. اسحاقی، حسین، ۱۳۹۰، مبانی و راهبردهای جهاد اقتصادی، قم، انتشارات هاجر
۳. _____، ۱۳۹۳، مؤلفه‌های مدیریت جهادی، قم، انتشارات هاجر
۴. _____، ۱۳۹۳، نقش فرهنگ در مقاوم سازی اقتصاد، چاپ اول، قم، انتشارات هاجر
۵. _____، ۱۳۹۳، ساز و کارهای تولید ملی، چاپ اول، قم، انتشارات هاجر
۶. اهوازی، عبدالرزاق، ۱۳۸۵، امام خمینی به روایت آیت الله هاشمی رفسنجانی، تهران، انتشارات عروج.
۷. بهداروند، محمد مهدی، ۱۳۸۵، منابع مالی در حاکمیت فقیه، برگرفته از درس خارج از فقه علامه آیت الله محمد مؤمن قمی، چاپ اول، قم، نشر صبح میثاق
۸. تسخیری، محمد علی، ۱۳۶۸، درسهایی از اقتصاد اسلامی، قم، نشر سازمان تبلیغات اسلامی
۹. توانایان فرد، حسن، ۱۳۹۰، تاریخ اندیشه‌های اقتصادی در جهان اسلام، تهران، چاپ مؤلف
۱۰. درافشان، محمدحسین، ۱۳۹۲، حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی از منظر آیات و روایات، مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیما
۱۱. دهخدا، علی اکبر، ۱۳۴۲، ادبیات لغت نامه دهخدا، تهران، ناشر سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

۱۲. شرف الدین، سیدحسین، ۱۳۹۳، مفاهیم و دیدگاههای نظری در حوزه فرهنگ و اقتصاد، مرکز پژوهش های اسلامی، قم

۱۳. . سالاری، مریم، شیوخی، عفت، پورحسن، عصمت، هاشم زاده، محمدرضا، ۱۳۹۵، شیوه نهادینه سازی اقتصاد مقاومتی در مدارس، تربت حیدریه، ناشر چشم انداز قطب

۱۴. سبحانی، جعفر، ۱۳۸۹، فروغ ابدیت، چاپ ۲۹، قم، بوستان کتاب

۱۵. .. سرگزی، سعید ، نیکزادی پناه، سجاد، میرشکاری، امین، کمالی، بهزاد، ۱۳۹۵، نسخه شفابخش، تربت حیدریه، ناشر چشم انداز قطب

۱۶. . طباطبایی، محمد حسین، ۱۳۸۸، تفسیر المیزان، قم، انتشارات اسلامی

۱۷. عارف جو، مهدی، بی تا ، نقش و جایگاه زینت و تجمل در سبک زندگی اسلامی، اصفهان، مرکز تحقیقات رایانه ای قایمیه

۱۸. مکارم شیرازی، ناصر، ۱۳۶۰، خطوط اقتصاد اسلامی، قم، نشر مدرسه امام علی بن ابیطالب

۱۹. نمازی، حسین، ۱۳۸۹، نظامهای اقتصادی، تهران، شرکت سهامی انتشار

۲۰. هاشم پور، محمد امیر، عزیزی، وحید، صیادی ، مهدی، اسدی، احمد، ۱۳۹۳، اقتصاد مقاومتی، سکوی پیشرفت و عدالت، تهران، ناشر خیزش نو

۲۱. www.yjc.ir

۲۲. karafarinnew.rozblog.com

۲۳. www.iribnews.ir

۲۴. www.asriran.com

۲۵. www.ettelaat.com